

משטרת ישראל
מערך סמפכ"ל

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי סמפכ"ל
מספר: 01.01.02	תת-פרק: כללי	פרק: היחידה לבטיחות וגהות	
שם: נוהל בטיחות בדרכים			תאריך פרסום: 26/07/2023
			תאריך תחילה: 26/07/2023
			תאריך ביטול:
			נוסח: 4

תוכן העניינים

1. כללי
 2. מטרות הנוהל
 3. הגדרות ומונחים
 4. השיטה
 5. פירוט השיטה
 6. ניהול בטיחות בדרכים ביחידה
 7. אחריות וסמכות
 8. דו/תלת גלגלי
 9. שעות נהיגה ומנוחה
 10. דיווח על תאונות דרכים
 11. תחקיר והפקת לקחים
 12. קליטת רכב חדש
 13. ריענון נהיגה לשוטר מילואים במג"ב
 14. הסדרי תנועה בתוך תחנות המשטרה ובמתקנים שבאחריות משטרת ישראל
 15. ביקורת של היחידה לבטיחות וגיהות בתחום הבטיחות בדרכים
- נספחים

1. כללי

- א. במ"י קיימות הנחיות רבות בנושא בטיחות בדרכים, הנחיות אלו נוגעות לכלל השוטרים, המתנדבים והאזרחים המשרתים במשטרת ישראל.
- ב. נוהל זה נכתב בשיתוף מח' תחבורה/את"ל, מג"ב – מגמת נהיגה, קרפ"ר, אה"ד.
- ג. בנוהל זה לא יוגדרו נוהלי בטיחות פרטניים לרכבים מיוחדים כגון: EZ ריידר, מאבריק, אופניים חשמליים מכת"ז וכו'. לכלי רכב המיוחדים יכתבו נספחי בטיחות בנוהל ההפעלה.

2. מטרות הנוהל

- א. לצמצם ולמנוע אירועים אשר נשקף מהם פוטנציאל לפגיעה בגופם או בנפשם של שוטרי משטרת ישראל, כתוצאה משימוש בכלי רכב במהלך ביצוע משימותיהם השוטפות ולמזער את חומרתם ואת נזקם.
- ב. להוות מסגרת תורתית אחודה ומחייבת המאגדת את ההנחיות חוצות הארגון בכל הנוגע לבטיחות בדרכים, בפעילות המנהלית והמבצעית של משטרת ישראל.

3. הגדרות ומונחים

- א. **דו/תלת גלגלי** – כלי הרכב המנועים שבשירות במשטרה שהם בעלי 2 או 3 גלגלים הכוללים אופנועים, קטנועים.
- ב. **חריגת מהירות על פי קופסה ירוקה** – נהיגה במהירות של 130 קמ"ש מעל 10 שניות ומעל 150 קמ"ש כל 5 שניות.
- ג. **יחידה** – מחוז, אגף, מג"ב, מנהל, מרחב, תחנת משטרה, פלוגה.
- ד. **מנהל בטיחות ביחידה** – סמפכ"ל, סממ"ז או ס' ר' אגף, ס' מ' מג"ב, ס' ר' מנהל, סממ"ר, סמת"ח, ס' מ' פלוגה במג"ב או ס' מ' יחידה שמונה לכך.
- ה. **מנוחה** – זמן שהוגדר לשוטר שהוא חופשי מכל פעילות ואין לו מטלות נוספות.
- ו. **נהג** – בעל היתר נהיגה משטרתי בתוקף שאושר ע"י חו' הסמכה ורישוי (מת"ח) לנהוג ברכב משטרה.
- ז. **נהיגה** – נהיגה בפועל או עבודה אחרת הקשורה ברכב מנועי או בטיפול במטען המובל עליו ובטעינתו, סידורו או פריקתו של מטען או טיפול בנוסעים המוסעים ברכב.
- ח. **עבירת משמעת** – עשיית מעשה שלא על פי נוהג, חוק או הוראה כללית מיוחדת שניתנו כדין.
- ט. **פעילות מבצעית** – פעילות שיטור ואכיפה, לחימה, תעסוקה או כל פעילות שתכליתה שמירה על ביטחון הנפש והרכוש וסיכול פעילות פלילית וביטחונית.
- י. **קופסה ירוקה** – מערכת מבוססת טכנולוגיה המיועדת לסייע לניהול בטיחות בנהיגה באמצעות כלים למתן משוב על דפוסי נהיגה. המערכת מותקנת ברכב ומתעדת נתוני נהיגה בזמן אמת בכל נסיעה כגון: חריגות מהירות, שעות נהיגה ונסיעה, ק"מ התחלת וסיום נסיעה, זמן רכב עומד וכד'.
- יא. **רוכב מזדמן** – רוכב בכלי דו גלגלי, אשר אינו מוגדר ככזה בתקינה.

יב. **רכב חדש** – כלי רכב שלא היה מעולם בשימוש במ"י או כלי רכב שהשוטרים אינם מכירים ואינם מיומנים בהפעלתו ומעולם לא נהגו בו.

יג. **רכב ביטחון** – כהגדרתו בתקנות התעבורה, כלי רכב של משטרת ישראל, רכב שיטור משולב ובלבד שמצוי בו שוטר או רכב אחר שאושר ע"י רשות הרישוי כרכב ביטחון, כשהם מפיצים בפנס מיוחד אור מהבהב אדום, כחול, כחול צהוב, או כחול אדום ומשמיעים אות אזהרה בסירנה.

יד. **רכב משטרה** – רכב שהוקצה לו מספר רישוי משטרה או רכב ששכרה משטרת ישראל, לרבות כל אחד מאלה:

1) **רכב שיטור משולב** - רכב של הרשות המקומית משנתון ייצור שאינו עולה על 4 שנים, שהוגשה עבורו בקשה להירשם ברישיון הרכב כרכב שיטור משולב, ואושר לאחר שעמד בתנאים המבוקשים וקיבל אישור לכך מר' מת"ן. פקח מקומי של הרשות העירונית ושוטר המחזיקים ברישיון נהיגה התואם לדרגת רישיון הרכב רשאים לנהוג ברכב זה.

2) **רכב שכור** – רכב אזרחי שכור, המופעל ע"י מ"י לצורך מילוי תפקידה על פי דין, ושהנוהג בו הנו מחזיק ברישיון נהיגה והוא בעל היתר נהיגה משטרה התואם את סוג הרכב השכור.

3) **רכב של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים או של עמותת "אור ירוק"** שבו נוהג מתנדב משמר אזרחי בעת מילוי תפקידו או שנוהג בו שוטר.

טו. **תאונת דרכים** – תאונה שאירעה עקב עבירת תעבורה ובשל הימצאות של רכב בדרך וכתוצאה מכך נפגע אדם או נגרם נזק לרכוש.

אירוע בטיחות בדרכים "כמעט תאונת דרכים" – אירוע שאירע עקב עבירת תעבורה, בשל הימצאות של רכב בדרך, ובסופו כמעט ונפגע אדם או כמעט ונגרם נזק לרכוש.

4. השיטה

- א. הגדרת תכנית לפעילות יחידתית בתחום הבטיחות בדרכים.
- ב. הסדרת אופן ניהול הבטיחות בדרכים ביחידה.
- ג. קביעת אחריות ייחודית וכוללת בתחום הבטיחות בדרכים.

5. פירוט השיטה

א. תכנית לפעילות יחידתית בתחום הבטיחות בדרכים:

1) פעילות שעל כל יחידה בארגון לנקוט כחלק מהטמעת נושא הבטיחות בדרכים, כמפורט בטבלה בהמשך. הפעילות תופיע בתוכנית העבודה השנתית של כל יחידה ותאושר ע"י מנהל הבטיחות ביחידה.

2) תיעוד הפעילות – בכל יחידה ינוהל רישום מפורט אודות פעולות ההסברה וההדרכה הנערכות במסגרתה בנושא בטיחות בדרכים. רישום זה ישמש בסיס למעקב ולתכנון הפעילות בהמשך וכן לצורך דיווח לקציני הבטיחות במחוזות ובאגפים. בעת הדיווח לקצין

הבטיחות המחוזי/אגפי יפורטו נושאי הפעילות שהועברו, מועדם ושמות השוטרים והמתנדבים שהשתתפו בה.

ב. פעילות בנושא בטיחות בדרכים

נושא	מטרות מרכזיות	תזמון ותדירות מינימאלית לביצוע	קהל היעד	תכנים עיקריים
השתלמויות נהיגה	תרגול והכשרת נהג	לנוהג ברכב אחת לשלוש שנים. לרוכב דו גלגלי אחת לשנה	כלל הנוהגים והרוכבים	<ul style="list-style-type: none"> אסטרטגיה בנהיגה וברכיבה ניהול סיכונים
כנס "בטיחות בדרכים יחידתי"	<ul style="list-style-type: none"> הורדת כמות תאונות הדרכים באשמת שוטר. הטמעת חשיבות נושא הבטיחות בדרכים וחשיפתן של הסכנות בעולם תוכן זה. 	אחת לשנה	נוהגים ומפקדים ביחידה.	<ul style="list-style-type: none"> חידוד הוראות נוהל "בטיחות בדרכים" במשטרת ישראל. הסחות דעת, אתגרים וסכנות בנהיגת קיץ/ חורף, חשיבות בדיקת תקינות הרכב לפני נסיעה, צמיגי הרכב, דו-גלגלי וכדומה. הצגת תחקיר של תאונת דרכים או של תקרית בטיחות בדרכים.
ריענון נהלים תקופתי	הבטחת "יישור קו"	במסגרת שיעור שבועי	כלל הנוהגים וכלל המפקדים ביחידה.	נוהל "בטיחות בדרכים".
פרסום דו"ח מחוזי/אגפי הבטיחות ע"י ק' הבטיחות	מתן תמונת מצב למפקדים ולשוטרים בנושא בטיחות בדרכים באמצעות מערכות הבטיחות הקיימות	אחת לחודשיים	כלל השוטרים וכלל המפקדים ביחידה.	<ul style="list-style-type: none"> הצגת ת.ד באשמת שוטר בהשוואה לתקופה המקבילה. הצגת גורמים עיקריים לתאונת דרכים באשמת שוטר וניתוחם. הצגת תחקירים בנוגע לאירועי בטיחות בדרכים. הנחיות רלוונטיות מוועדת בטיחות אחרונה וכדומה.

6. ניהול בטיחות בדרכים ביחידה

- נושא הבטיחות בדרכים היחידתי הוא נושא חובה בוועדת הבטיחות.
- במסגרת וועדות הבטיחות יוצגו, בין היתר, הנושאים האלה: הצגת נתונים ותמונת מצב לתאונות דרכים באשמת שוטר (לרבות מתנדב, לרבות אזרחים שמועסקים במשטרת ישראל ונוהגים ברכב משטרה), הצגת הסיבות והנסיבות לתאונות דרכים באשמת שוטר, הצגת תחקירים של אירועי בטיחות בדרכים, מיפוי שוטרים רצידי וויסטים בתחום חריגות מהירות, ניהול סיכונים לפעילות ולאירועים מתוכננים.

7. אחריות וסמכות:

אחריות וסמכות	בעל התפקיד
<ul style="list-style-type: none"> מתן הוראות מקצועיות ייחודיות בנושא נהיגה מבצעית לשוטרי ומתנדבי האגף/מחוז/מג"ב וכן ליחידות מיוחדות הכפופות לאגף/מחוז/מג"ב. מתן הנחיות פיקודיות בנושא פריסת מחסומים בכביש בהתאם לנוהל אג"ס מס' 220.002.23 "הקמת מחסומים" מתן הנחיות פיקודיות בנושא עבודת שוטרים בכביש לרבות עבודה בשכר. 	<p>ממ"ז / ר' אגף / מ' מג"ב / ר' מנהל</p>
<ul style="list-style-type: none"> להכשיר, להסמך, לפתח ולשפר את מקצועיות השוטר בתחום הנהיגה. 	<p>ר' אה"ד</p>
<ul style="list-style-type: none"> להתוות מדיניות אירגונית, לייעץ ולהנחות את כלל הגורמים העוסקים בתחום הבטיחות בדרכים במשטרת ישראל. לעדכן נוהל זה והנחיות מקצועיות בתחום הבטיחות בדרכים וכן לפקח ולבקר אחר יישומם. להפיק דו"ח מנהלים ארצי בנושא בטיחות בדרכים במשטרת ישראל על בסיס מידע ונתונים המגיעים מהמערכות המשטרתיות הממוחשבות ולהעבירו בצירוף המלצות לממונים ולגורמי הפיקוד בארגון. להיות שותף בתהליך קבלת החלטות לקליטת כלי רכב חדשים ומערכות בטיחות לרכבים במ"י. לקחת חלק באפיון אמצעי בטיחות בדרכים לשוטרים ובכלי הרכב הקיימים, ובכלל זה גם לרוכבי הדו-גלגלי. לקבוע פרמטרים למדידה בתחום הבטיחות בדרכים כולל היבטי שימוש במערכת הקופסה הירוקה. לבצע בקרות. ריכוז תחקירים והפצת המלצות/לקחים. 	<p>ראש היחידה לבטיחות וגיחות</p>
<ul style="list-style-type: none"> לשמש סמכות מקצועית במשטרת ישראל לתחומי הרכב, הנהג והרישוי בהיותה סמכות רישוי עצמאית. לרכוש ולקלוט כלי רכב משטרתיים ולדגמם במערכות בטיחות. לקבוע תנאים לקבלת היתר נהיגה משטרתית או שלילתו. לקבוע לכל רכב במשטרת ישראל דרגות היתר נהיגה. לקבוע תוכן מבחן ההסבה לרכב משטרתית. לפקח על כל מערך הבוחנים. 	<p>ר' מחלקת תחבורה</p>

אחריות וסמכות	בעל התפקיד
<ul style="list-style-type: none"> • לכתוב תכנים מקצועיים בכל תיק יסוד כולל פיקוח, בקרה והנחיה. • לקבוע תכנים מקצועיים בתוך המכרזים להדרכות וללימוד נהיגה. • להסמיק ולהנחות מקצועית מורים לנהיגה בארגון וכן לקבוע תנאים על פי תקנה 213 ג' - מדריך בהשתלמות מעשית. • אחראי על מורים לנהיגה בארגון וכן קביעת תנאים עפ"י תק' 213 ג'. • לקבוע תכנים מקצועיים בתוך המכרזים להדרכות נהיגה וללימוד נהיגה. • לאשר או לפסול מדריכים בארגון ומחוץ לארגון (זכיינים). • להכשיר נהגים לרכבים מיוחדים כגון: משאיות מעל 12 טון, אוטובוס, רכבי חבלה, EZ ריידר וכיו"ב. • לאשר או לפסול מגרשי אימון להדרכות נהיגה עפ"י תקנה 213 ב' - בקשה לאישור מגרשים. 	
<ul style="list-style-type: none"> • לקבוע, לנהל ולאכוף ביצוע של מדדי כשירות רפואית לכלל הנוהגים ברכב משטרתי. • לעדכן את מח' התחבורה בכל הגבלה לנהיגה ברכב משטרתי שנקבעה לאיש משטרה. 	קרפ"ר
<ul style="list-style-type: none"> • לייעץ למפקד בתחום הבטיחות בדרכים במשטרת ישראל. • להפיק דו"ח מנהלים מחוזי/אגפי בנושא בטיחות בדרכים במשטרת ישראל על בסיס מידע ונתונים המופקים מהמערכות המשטרטיות הממוחשבות ולהעבירו בצירוף המלצות לממונים ולגורמי הפיקוד במחוז/אגף. • להפיץ נוהל זה ולבצע בקרות ליישום נוהל זה ביחידות המחוז/אגף. • לבצע כנס בטיחות מחוזי/אגפי. • לשמש כאיש קשר ליחידה לבטיחות. • לברר סיבות ונסיבות של ת.ד באשמת שוטר ולהעביר את המידע האפשרי ליחידה לבטיחות. 	ק' בטיחות מחוזי/אגפי
<ul style="list-style-type: none"> • לייעץ למפקד בסוגיות בטיחות הקשורות בדו – גלגלי. • לנהל, לפקח ולעקב אחר נושא ניפוק ציוד הבטיחות לכל רוכב. • לוודא עמידה בדרישות אה"ד ומחלקת תחבורה לגבי הסבות, הדרכות וימי ריענון של דו גלגלי. • למפות את כלל הרוכבים במחוז/אגף (קבוע, מזדמן) • לפקח ולבקר אחר יישום נוהל זה על פי תכנית עבודה שנתית. • לבצע כנס בטיחות מקצועי לרוכבי דו גלגלי. • לחנוך רוכבים חדשים בתרגילי בסיס וטכניקה בסיסית, תוך בניית תיקי חניכה ומערכי שיעור. 	רכז דו גלגלי

בעל התפקיד	אחריות וסמכות
	<ul style="list-style-type: none"> לשמש כאיש קשר ליחידה לבטיחות וגיהות/מחלקת תחבורה/ק' כשירות נהיגה ארצי/מדריכי הרכיבה במחוז/אגף.

8. דו/תלת גלגלי (להלן: "דו – גלגלי")

זמינות המענה המשטרתי נדרשת בכל מקום שאזרחים מצויים בו, כולל במקומות בהם תוואי השטח אינו מאפשר גישה לרכב. על מנת להגביר את יכולת הנגישות של המשטרה לציבור ולחזק את כושר התגובה וההרתעה משתמשת משטרת ישראל בכלים דו-גלגליים, על כן יש להסדיר את כללי הרכיבה בכלים דו-גלגליים במשטרת ישראל:

א. ציוד מיגון

1) ציוד מיגון חייב להיות אישי, תיקני ומתאים למידותיו של הרוכב/מורכב. היה הרוכב מתנדב וברשותו ציוד מיגון פרטי, יידרש לאישור ציוד המיגון על ידי ממונה רכיבה אגפי ו/או מפקד היחידה.

2) כלל ציוד המיגון יהיה ציוד משטרתי בלבד שנופק ע"י ספק של משטרת ישראל.

3) ציוד מיגון מלא יכלול: קסדה מלאה תקנית, מעיל רכיבה עם סימן זיהוי משטרתי, כפפות רכיבה חורף/קיץ, מכנס ארוך, מגני ברכיים/מכנס רכיבה ונעליים סגורות תקניות.

4) כל רוכב דו - גלגלי, טרם הרשאתו לרכיבה, יחתום ע"ג הצהרה, כמפורט בנספח א' לנוהל זה, שבה הוא מתחייב לרכב בכלי המשטרתי עם ציוד מיגון מלא משטרתי, הן בתפקיד והן בשעות הפנאי, וכן כי לא ירכיב רוכב שאיננו ממוגן בהתאם להוראות נוהל זה.

5) מפקד היחידה יוודא כי כלל רוכבי הדו-גלגלי ביחידתו, כולל מתנדבים וכולל מורכבים, עושים שימוש בציוד מיגון משטרתי בלבד בעת הנסיעה ע"ג דו-גלגלי.

6) מפקד היחידה ינקוט באמצעים פיקודיים ו/או משמעתיים כנגד רוכב או מורכב על כלי דו-גלגלי אשר לא קיימו הוראה זו.

7) מפקד היחידה יוודא שכל רוכב ומורכב קיבלו הדרכת בטיחות.

ב. רוכב מזדמן

1) מינוי רוכב מזדמן מחייב קיומם של שלושה תנאים מצטברים כמפורט להלן:

א) מתן אישור בכתב ע"י סממ"ז/ס' ראש אגף בלבד – אישור סממ"ז/ס' ראש אגף יועבר על גבי טופס "בקשה לאישור רוכב מזדמן", כמפורט בנספח ב' לנוהל זה אשר ימולא ע"י הרוכב המזדמן ויועבר בשרשרת הפיקוד במחוז/אגף בו משרת השוטר.

תוקף האישור לרוכב מזדמן הוא לשנה אחת בלבד ונדרש לחדשו בכל שנה.

ב) קבלת ציוד מיגון משטרתי מלא.

ג) קבלת הכשרת נהיגה אחת לפחות בשנה.

2) רוכב שמעוניין בחידוש האישור יגיש בקשה חדשה לאישור רוכב מזדמן, על גבי טופס הבקשה לאישור רוכב מזדמן. מתן האישור מותנה בבדיקת הנסועה של הרוכב המזדמן על דו גלגלי במהלך השנה הקודמת (לפחות 1,000 ק"מ בשנה).

9. שעות נהיגה ומנוחה

א. תקנה 168 לתקנות התעבורה התשכ"א 1961 קובעת ומסדירה את נושאי שעות הנהיגה המותרות על פי החוק.

ב. הנהג רכב ציבורי, אוטובוס פרטי או רכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר עולה על 6000 ק"ג, והנהג רכב מנועי מסוג אחר המסיע או המורשה על פי רישיון או היתר להסיע אחד עשר אנשים או יותר בנוסף על הנהג מחויב בכללים האלה:

1) לא יתחיל את יום עבודתו בנהיגה אלא אחרי מנוחה שמחוץ לעבודה במשך 7 שעות רצופות לפחות.

2) לא ינהג יותר מ-12 שעות בכל תקופה של 24 שעות ולא יותר מ-68 שעות בכל תקופה של 7 ימים.

3) יפסיק נהיגתו לחצי שעה לפחות במשך כל תקופת נהיגה של 4 שעות רצופות.

4) לא ינהג יותר מ-9 שעות אלא אם הפסיק את נהיגתו לשעה לפחות אחרי נהיגה במשך 6 שעות רצופות אך לא יאוחר מאשר אחרי נהיגה במשך 8 שעות ו-30 דקות רצופות.

ג. הוראות אלו לא יחולו על נוהג רכב מנועי שאיננו רכב ציבורי, אוטובוס פרטי או רכב שמשקלו הכולל המותר עולה על 6000 ק"ג, המסיע שמונה אנשים או יותר בנוסף על הנהג.

ד. שעות רכיבה ע"ג דו-גלגלי: לאחר רכיבה של שעותיים רצופות עם קסדה ומיגון מלא, חצי שעה מנוחה לכל הפחות, המנוחה תהייה במקום מוצל וממוזג ככל הניתן.

10. דיווח על תאונת דרכים

א. רשימת אירועי הבטיחות שבגינם חלה חובת הדיווח הם אלה:

1) כל אירוע בו נהרג שוטר/מתנדב בתאונת דרכים.

2) כל אירוע של התהפכות רכב משטרתי.

3) כל אירוע באשמת שוטר בו היה מעורב כלי רכב משטרה ונפגע אזרח או שוטר ברמת חומרה בינוני ומעלה, ע"פ הגדרות מגן דוד אדום.

4) כל אירוע של שימוש ברכב משטרתי שלא באישור או סמכות.

ב. בקורות אירוע תאונת דרכים, באחריות מפקד היחידה להעביר דיווח מפורט על פרטי האירוע לק' הבטיחות המחוזי/האגפי מיד לאחר קרות האירוע.

ג. ק' הבטיחות המחוזי/אגפי יעביר דיווח ליחידת הבטיחות והגהות תוך 24 שעות לכל היותר מרשימת האירועים הרשומה מעלה.

ד. האמור מתייחס לכל נסיעה על כלי רכב משטרתי וכן על כל נסיעה פרטית מהבית לעבודה ולהיפך כשמדובר בתאונת דרכים.

- ה. בכל אירוע תאונת דרכים במעורבות כלי דו-גלגלי משטרתי ימולא ע"י ק' הבטיחות או רכז הדו-גלגלי טופס מובנה של דיווח ראשוני, כמפורט בנספח ג' לנוהל.
- ו. טופס זה יועבר לחוליית בטיחות בדרכים ביחידה לבטיחות עד 72 שעות מקרות האירוע לכל המאוחר.

11. תחקיר והפקת לקחים

- א. באחריות מנהל הבטיחות לדרוש בטווח זמן מידי דו"ח הסבר מפורט אודות אירוע הבטיחות כאמור.
- ב. ככל שסבור מנהל הבטיחות לאחר שנועץ במפקד בדרגת סני"ץ ומעלה כי מדובר באירוע ממנו ניתן להפיק למידה שיהיה בה בכדי לסייע בצמצום/מניעת תאונות דרכים, יורה על ביצוע תחקיר מקצועי, על פי המתודולוגיה ולא יאוחר משבוע מקרות האירוע.
- ג. ככל שסבור מנהל הבטיחות לאחר שנועץ במפקד בדרגת סני"ץ כי מדובר באירוע החוסה תחת ההגדרה "הפרה חמורה" (עבירת משמעת חמורה, כהגדרתה בנהלי המשטרה) ימליץ ל"גורם המוסמך" לנקוט בהליך משמעת כנגד המעורבים באירוע הבטיחות.
- ד. ככל שהאירוע מצוי תחת חקירת בוחני תנועה, יפנה מנהל הבטיחות ביחידה לקבלת אישור גורם מקצועי מוסמך, טרם החלטה על ביצוע התחקיר.
- ה. ככל שיוחלט על ביצוע תחקיר ישתתפו בו מי שיקבע מנהל הבטיחות ביחידה ביחד עם פיקוד היחידה.
- ו. סיכום התחקיר יוצג למפקד המרחב/מחלקה אליו כפופה יחידת היישום שאליו שייך השוטר/המתנדב המעורב באירוע.
- ז. ממונה הבטיחות ינהל מעקב שוטף אחרי יישום הלקחים שהופקו מתחקירים, ויוודא שהלקחים עוברים לידיעת כלל השוטרים.
- ח. דו"ח לקחים מחוזי מסכם של האירועים יוצג בפני יו"ר וועדת הבטיחות.
- ט. סיכום התחקיר יועבר ליח' לבטיחות וגיהות עד שבועיים מקרות האירוע.
- י. התחקיר ינוהל וישמר במערכת התחקירים הארגונית (בסיטריקס) כ"תחקיר בטיחות".
- יא. היחידה לבטיחות וגיהות תבצע מעת לעת ביקורת מקצועית בנוגע לאופן היישום של לקחים המופקים מתחקירי בטיחות שבוצעו במחוזות ובאגפים.
- יב. היחידה לבטיחות וגיהות תרכז לקחים מכלל המחוזות ותפיץ דו"ח לקחים ארצי.

12. קליטת רכב חדש

- א. על פי תקנה 25 לתקנות התעבורה- "לא ינהג אדם רכב אלא אם הוא בקיא בהפעלתו ובשימוש בו", כלומר, אסורה נהיגה ברכב אלא רק לאחר רכישת והפגנת בקיאות בהפעלת הרכב ובשימוש בו.
- ב. בעת קבלת רכב חדש מקבל הרכב יצפה בסרטון הדרכה בטרם קבלת הרכב.
- ג. בכל רכב חדש מודבק בר קוד לסריקה עם סרטון הדרכה.

ד. מפקד היחידה יוודא שכלל הנהגים יצפו בסרטון ההדרכה של כלי הרכב החדש.

13. ריענון נהיגה לשוטר מילואים במג"ב

א. שוטר מילואים לא ינהג ברכב משטרת, אם חלפה שנה מתום התקופה האחרונה שבה ביצע נהיגה ברכב משטרת.

ב. על מנת שיוכל שוב לנהוג ברכב משטרת עליו להשלים את שלבי הריענון העיוני והמעשי.

ג. שוטר מילואים בוגר הריענון יורשה לנהוג אך ורק על סוג הרכב עליו ביצע את הריענון.

ד. היחידה הקולטת את שוטרי המילואים, תוודא הכשרתם בהתאם להוראה זו, וכן תדריך את שוטר המילואים טרם תחילת נהיגתו להכרת הגזרה ולהכרת נקודות התורפה הבטיחותיות ונהלים נוספים.

ה. הדרכת הריענון לאיש מילואים תחל רק לאחר קליטתו לשירות מילואים פעיל, בקליטה ירואין השוטר על ידי קצין התחבורה המרחבי או מי מטעמו, ייבדקו רישיונותיו ותוקפם, ותיבחן כשירותו הכללית לנהיגה.

ו. התבחינים שייבדקו ייקבעו ע"י מפקד מגמת נהיגה מג"ב/חו' הסמכה ורישוי (מת"ח).

ז. באחריות מפקד היחידה הקולטת או מי מטעמו למנות מפקד לריענון, שישימש גם ק' הבטיחות שלו.

ח. מפקד הריענון יהיה ממגמת נהיגה מג"ב ובתנאי שאושר ע"י חו' הסמכה ורישוי ובעל רישיון נהיגה מתאים לאותו כלי תחבורה שעליו מבוצע הריענון.

ט. בעלי תפקידים בריענון ותפקידים:

1) מפקד הריענון:

א) לתכנן ולארגן את הדרכת הריענון מבחינה לוגיסטית, מבחינת תכנים ולהכין פקודת משימה.

ב) לפקח על איכות ובטיחות הביצוע.

ג) להתאים בעלי תפקידים לתפקידם ולתדרכם (בקרי בטיחות, עוזר אם מונה, מדריכים וכד').

ד) לסכם את ממצאי הריענון ולהעביר מידע ולקחים למפקד מגמת נהיגה מג"ב.

2) מדריכים:

א) מדריך לפרק העיוני יהיה אחד מבעלי התפקידים האלה:

- מורה לנהיגה/מדריך נהיגה שאושר ע"י חו' הסמכה ורישוי נהיגה.
- מדריך/מורה ממגמת נהיגה מג"ב.

ב) מדריך לפרק המעשי יהיה כל מי שאושר ע"י חו' הסמכה ורישוי.

י. מבנה השתלמות ריענון נהיגה לשוטרי מילואים:

1) הכנות מחייבות לקראת הריענון :

א) מינוי מפקד לריענון ואישורו.

ב) מינוי ואישור מדריכים לפרק העיוני והמעשי.

ג) שריון מספר מדריכים וכלי רכב מתאימים בהתאם למספר הנהגים העתידיים לקחת חלק בריענון.

ד) הכנת מערך שיעור עיוני ומעשי לריענון.

ה) קיום סיור בטיחות מקדים למדריכים המעשיים בהובלת מפקד הריענון.

ו) תדריך כלל המדריכים בריענון ע"י מפקד הריענון.

2) הריענון יחולק לשני פרקים, עיוני ומעשי :

א) פרק עיוני- רשימת תכני חובה : תנאים לנהיגת רכב משטרתי, אחריות נהג במשימת נהיגה, שילוח משימת נהיגה, שעות נהיגה ומנוחה לנהגים, סמכויות לנהיגה עם אמצעים, אמצעי בטיחות בכלי רכב, הדלקת אורות, נסיעה לאחור, שול הדרך, נהיגה בתנאי מזג אוויר מכבידים בחורף/בקיץ (בהתאם לעונות השנה), טעינה ופריקת משא, הובלת תחמושת, דגשי בטיחות לגרור/עוקב (לנהגים הרלוונטיים) ונושאים ודגשים נוספים הרלוונטיים לתרגול ולתעסוקה.

ב) פרק מעשי- רשימת תכני חובה : תקנה 25- היכרות תפעול ושימוש בכלי הרכב תוך מתן דגשי בטיחות לסוג כלי הרכב והנגרר (יבוצע ע"ג כלי הרכב), נהיגה מעשית תבוצע בדרך עירונית ובינעירונית. נהיגת שטח תתבצע רק ברכב 4*4 (בכלי רכב המיועד גם לנסיעת שטח, לפחות ממחצית מהמרחק ומהזמן יהיו בדרך לא סלולה).

ג) אם נדרש השוטר לבצע ריענון מעשי ליותר מסוג כלי רכב אחד, יבצע את הריענון על כלי הרכב הגדול ביותר, ולכלי רכב הנוסף יבצע הכרת הרכב.

3) חריגים :

א) שוטר מילואים יוכל לנהוג, ללא שביצע פרק של נהיגה מעשית, בכלי רכב משטרתי שאינו מצריך היתר מיוחד לנהיגה בה, כל עוד השלים בהצלחה את הפרק העיוני ואת שלב היכרות ותפעול הרכב במסגרת הריענון.

ב) ראש מת"ח/רמ"ד תחבורה ותובלה רשאי לפטור מסגרת/יחידה מביצוע השתלמות ריענון נהיגה לנהגי מילואים כולה או חלקה כאשר הפטור יינתן בכתב ובמסגרתו ינומקו הסיבות לנתינתו.

14. הסדרי תנועה בתוך תחנות משטרה ובמתקנים שבאחריות משטרת ישראל

א. כל יחידה מחויבת בתוכנית תמרור והסדרי תנועה לכלי רכב, תקפה חתומה ומאושרת ע"י מהנדס תנועה לכל המתקנים שבאחריותה.

ב. ביחידה שבה מופעלת מלגזה או מכונה ניידת, יש להגדיר שטח תפעולי וקצין בטיחות מוסמך עד לסיום העבודה במלגזה - חל איסור על כניסת הולכי רגל לשטח תפעולי אלא בהיתר שנתן קצין הבטיחות.

ג. תנועת הולכי רגל בתוך תחום התחנה/היחידה :

(1) כל מעבר הולכי רגל יתבצע ע"ג מדרכות.

(2) במקומות בהם אין מדרכות סדורות להולכי רגל יגדיר מפקד היחידה או מי מטעמו את תוואי התנועה המיטבי עבור הולכי הרגל.

ד. כניסת כלי רכב

(1) בכניסה ליחידות מ"י, יגדיר מפקד היחידה או מי מטעמו, את הסדרי החניה לרכב משטרתי/אזרחי מחוץ ליחידה ובתוכה.

(2) ביחידה בה הכניסה/יציאה בסמוך לצומת/כביש בין עירוני/עירוני/רחוב וכד', חל איסור חסימת ציר התנועה בהמתנה לכניסה ליחידה. מפקד היחידה יקבע הסדרי כניסה ויציאה בהתאם ובמידת הצורך ייוועץ במהנדס תנועה.

ה. נהיגה ומהירות מרבית

מהירות הנסיעה בתחומי ובחצרות היחידה לא תעלה על 20 קמ"ש ובכל מקרה תתבצע בהתאם לשילוט ותמרור המוצבים במקום.

ו. חניית כלי רכב :

חניית כלי רכב תבוצע במקומות שאושרו לכך ובהתאם לסימון הקיים בשטח בלבד.

15. ביקורת של היחידה לבטיחות וגיהות בתחום הבטיחות בדרכים

א. **ביקורת תהליכית** כמפורט בנספחים ד'-ה' לנוהל זה.

(1) תיקבע בגאנט שנתי ותבוצע בתיאום עם ק' הבטיחות המחוזי/אגפי ו/או סגן מפקד היחידה.

(2) תתוקף מעת לעת ע"י ר' חו' בטיחות בדרכים בהתאם ל: רוח התקופה, לאירועים בשטח ולשינויים בסביבה הארגונית.

(3) תופץ ליחידות המבוקרות מבעוד מועד במטרה לאפשר להן ללמוד אותה, לפעול לתיקונה במידת הצורך ולהתכונן כראוי לקבלת פני הביקורת.

(4) ביקורת זו תבוצע ע"י ר' חו' בטיחות בדרכים.

ב. ביקורת נושאת

תבוצע ביחידה או בנושא שהוגדר מראש ובהתראה שתקבע ע"י ר' היח' לבטיחות וגיהות, ובתיאום עם היחידה המבוקרת. ביקורת זו תבוצע ע"י ר' חו' בטיחות בדרכים.

ג. ביקורת פתע

באישור ר' היח' לבטיחות וגיהות תבוצע ע"י ר' חו' בטיחות בדרכים ביקורת פתע ללא התראה, בתיאום עם היחידה לביקורת ופקודות המשטרה.

ד. ביקורת ק' בטיחות מחוזי/אגפי

- (1) הבקורות תהיינה ע"פ תכנית עבודה שנתית של קצין הבטיחות המחוזי/אגפי, ותבוצענה ביחידות הכפופות לו ויקבעו בתיאום עם סגן מפקד המרחב/סגן מפקד היחידה.
- (2) בסיום הביקורת יימסרו בעל פה, עיקרי הממצאים למפקד היחידה או לסגן, סיכום הביקורת יופץ בכתב עד שבועיים מיום ביצוע הביקורת.
- (3) ממצאי הביקורת יועברו ליחידה לבטיחות, לגורמים הממונים על היחידה המבוקרת ולמפקד היחידה בה בוצעה הביקורת.
- (4) דו"ח תיקון ליקויים יישלח ע"י היחידה לקצין הבטיחות המחוזי/אגפי עד חודש מיום שליחת סיכום דו"ח הביקורת ליחידה.
- (5) באחריות ק' בטיחות מחוזי/אגפי לבצע ביקורות תיקון ליקויים ליחידות שבאחריותו.

נספחים

נספח א' - טופס התחייבות לרכיבה עם ציוד בטיחות.

נספח ב' – טופס דיווח ראשוני על ת.ד דו/תלת גלגלי

נספח ג'- בקשה לאישור רוכב מזדמן

נספח ד'- טופס בקרה בטיחות בדרכים לדו גלגלי

נספח ה'- טופס בקרה בטיחות בדרכים ל-4 גלגלים

נספח א'

תאריך: _____

טופס התחייבות לרכיבה עם ציוד בטיחות

(1) אני _____ מ.א. _____ תפקיד _____ יחידה _____

(2) מצהיר בזאת כי עברתי הדרכת בטיחות בנוגע לחובתי לרכיבה עם ציוד מיגון מלא משטרתי בלבד ומתחייב למלא אחר ההנחיות לשמירת בטיחותי .

(3) אני מתחייב לרכב בכל עת על הדו/תלת גלגלי משטרתי עם ציוד בטיחות משטרתי מלא.

(4) ציוד הבטיחות המשטרתי כולל:

א. קסדה מלאה.

ב. מעיל רכיבה עם סימן זיהוי משטרתי.

ג. מגני ברכיים/מכנסי רכיבה.

ד. כפפות רכיבה.

ה. נעליים סגורות.

ו. חל איסור לרכב עם מכנס קצר.

(5) גם מעבר לשעות העבודה (במידה ואושר ע"י מפקד בדרגת רפ"ק) אני מתחייב לרכב אך ורק עם מלוא ציוד המיגון.

(6) הרכבת נוסע- אוודא כי המורכב יהיה עם ציוד מיגון משטרתי מלא וכן אוודא כי המורכב עבר הדרכה להיותו מורכב, ובנוסף אוודא כי מדובר באיש משטרה/מתנדב/או כל אדם אחר שניתן לגביו אישור לרכיבה ע"י מפקד מדרגת רפ"ק ומעלה.

פרטי המפקד שהעביר את ההדרכה _____ .

חתימת המצהיר _____ .

העתק:

רכז דו גלגלי מחוזי

תיק אישי

נספח ב'

תאריך: _____

טופס דיווח ראשוני על ת.ד.דו/תלת גלגלי

1. יחידה אליה שייך הרוכב: _____

2. תאריך האירוע: _____

3. שעת האירוע: _____

4. שם הרוכב : _____
5. מ.א : _____
6. האם רוכב קבוע/מזדמן : _____
7. מספר אופנוע : _____
8. סוג אופנוע : _____
9. סיבת התאונה : _____
10. האם הרוכב רכב מבצעית/מנהלתית : _____
11. מיקום התאונה : _____
12. דרגת פציעה : _____
13. האם היה עם ציוד מיגון מלא : _____
14. תאריך אימון אחרון : _____
15. צפי היעדרות עקב הפציעה : _____
16. האם האירוע נמצא בחקירת בוחנים : _____
17. במידה והאירוע לא בהליך של חקירת בוחנים נדרש להעביר תחקיר ליחידה ולבטיחות וגיהות תנך שבוע ימים ובתנאי שסבור מנהל הבטיחות לאחר שהתייעץ עם מפקד בדרגת סני"ץ ומעלה כי מדובר באירוע ממנו ניתן להפיק למידה שיהיה בה בכדי לסייע בצמצום/מניעת תאונות דרכים.

שם ממלא הטופס : _____

נספח ג'

תאריך : _____

הנדון- בקשה לאישור רוכב מזדמן

פרטי השוטר (מגיש הבקשה):

שם פרטי ומשפחה : _____ מ"א : _____ דרגה : _____ יחידה : _____ תפקיד : _____

כלי הרכב הדו גלגלי עליו מבקש לרכב:

מספר דו גלגלי: _____ סוג דו גלגלי: _____

שייד לתקן: _____ כמות רוכבים נוספים על הכלי הנ"ל: _____.

סיבת הבקשה :

תאריך: _____ חתימת השוטר: _____.

התייחסות מפקד / סגן היחידה:

שם ודרגה: _____ חתימה: _____.

התייחסות ס' מפקד המרחב:

שם ודרגה: _____ חתימה: _____.

התייחסות רכז דו גלגלי מחוזי/אגפי:

שם ודרגה: _____ חתימה: _____.

התייחסות ק' בטיחות מחוזי/אגפי:

שם ודרגה: _____ חתימה: _____.

החלטת סגן מפקד מחוז/אגף:

מאשר / לא מאשר

שם ודרגה: _____ חתימה: _____.

נספח ד'

מחוז/אגף - בקרת בטיחות בדרכים – דו גלגלי

מועד הביקור:

היחידה המבוקרת:

הקצין המבקר:

מלווה מטעם היחידה/אגף:

ממצאים	הנושא
	כתב מינוי לרכז דו גלגלי חתום ע"י סממ"ז/ס' ר' אגף.
	הכשרות של רכז דו גלגלי (בוחן הסבות, מדריך דו-גלגלי)
	האם רכז הדו גלגלי בתקן.
	כמות מדריכי דו-גלגלי ביחידה.
	כמות בוחני הסבות ביחידה.
	כמות האופנועים ביחידה .
	כמות הקטנועים ביחידה .
	כמות הרוכבים בתקן.
	כמות רוכבים מזדמנים.
	הצגת אישור של סממ"ז/ס' ר' אגף לאישור רוכב מזדמן נדרש להציג אישור לכל רוכב מזדמן
	האם מוקצה ציוד מיגון לרוכבים המזדמנים.
	מעקב אחר ביצוע הדרכות רכיבה לרוכבים המזדמנים.
	קיום פגישות עבודה בין רכז דו גלגלי לקצין הבטיחות. נדרש להציג פרוטוקול
	השתתפות רכז הדו גלגלי בוועדות בטיחות.
	מעורבות רכז דו גלגלי בתחקירי הבטיחות.
	קיום תכנית הדרכות לאימונים פנימיים לכלל הרוכבים או באמצעות זכיין מעקב אחר אימונים שבוצעו.
	נספחי בטיחות בפקודות מבצע ובאימוני רכיבה (כולל מינוי אחראי בטיחות באימונים)

ממצאים	הנושא
	מהו תהליך הכשרת הרוכב ושמירה על כשירותו .
	האם סכום התקציב השנתי לצידוד מיגון לרוכב תואם לכמות הרוכבים ולתקינת הכלים. האם קיימת תכנית למימוש תקציב זה .
	פערים בצידוד מיגון לרוכב
	ביצוע כנס בטיחות- 1 בשנה
	ביקורת פתע בשטח לרוכבים <u>בשיתוף קצין הבטיחות/רכז דו</u> <u>גלגלי</u> האם ציוד המיגון מתאים למידות הרוכב. בדיקת תקינות כלי הרכיבה ואמצעים כגון : כריזה, מהבהבים, דיבורית וכד'.

סיכום עיקרי הדברים :

נקודות לשימור:

נקודות לשיפור:

נספח ה'

מחוז/אגף - בקרת בטיחות בדרכים - 4 גלגלים

מועד הביקור :

היחידה המבוקרת:

הקצין המבקר :

מלווה מטעם היחידה/אגף :

ממצאים	הנושא
	קצין בטיחות ביחידה: האם ביצע הכשרה והאם קיבל כתב מינוי הכולל תחומי אחריות
	כמות מדריכי בטיחות במחוז / אגף: האם ביצעו הכשרה והאם קיבלו כתב מינוי הכולל תחומי אחריות
	תכנית לניהול בטיחות: התנייחות לבטיחות בדרכים בתכנית לניהול הבטיחות נדרש להציג את התכנית
	וועדות בטיחות: תיעוד ורישום פרוטוקולים. נדרש להציג פרוטוקולים
	ביצוע כנסי בטיחות – 1 בשנה.
	התנהגות נהג חריגות מהירות (דו"ח 454) מיפוי שוטרים/מתנדבים רצידיויסטים אופן הטיפול בנהגים רצידיויסטים
	הזנת תחקירי בטיחות בדרכים למערכת תחקירים, איכות תחקיר. השתתפות קצין הבטיחות בתחקירים. ייבדק במערכת תחקירים
	תאונות דרכים <u>באשמת שוטר</u> בהשוואה אשתקד.
	ביצוע בקורות בטיחות בדרכים של קצין הבטיחות על פי תכנית עבודה.

סיכום עיקרי הדברים :

נקודות לשימור:

נקודות לשיפור: